

Nota

Voor burgemeester en wethouders
Nummer: 16INT03842

Datum vergadering:
Nota openbaar:

7 NOV. 2016

► **Onderwerp:** Reactie ontwerp Omgevingsvisie en Omgevingsverordening

Advies:

1. De ontwerp Omgevingsvisie en Omgevingsverordening voor kennisgeving aannemen.
2. De zienswijze van de gemeente Hellendoorn als verwoord in de brief 16UIT09432 wordt toegestuurd aan het college van GS van Overijssel

Besluit B en W:

Conform advies

Korte samenvatting:

De provincie Overijssel heeft de ontwerp-Omgevingsvisie en ontwerp-Omgevingsverordening Overijssel aangeboden om deze ter inzage te leggen voor een ieder. De Omgevingsvisie Overijssel schetst de visie op de ruimte in Overijssel, over hoe vorm en kleur gegeven kan worden aan die ruimte. De Omgevingsvisie omschrijft het beleid wat de provincie voor de komende jaren wil voeren. Gemeenten kunnen inspelen op dit beleid. Het provinciaal beleid wordt op onderdelen hard vertaald als voorwaarden naar gemeenten en andere partijen. Deze voorwaarden zijn opgenomen in de Omgevingsverordening en zijn soms normstellend, meestal richtinggevend of inspirerend. De stukken zijn intern beoordeeld en er is aanleiding om een zienswijze in te dienen. Voor het gedeelte zienswijze verwijs ik naar de bijgaande brief met kenmerk 16UIT09432. Er zijn ook zaken die wel veranderd zijn, maar waar we ons in kunnen vinden. Dit richt zich op de aspecten Agro en Food en het omgaan met woningbouwafspraken.

Aanleiding:

De provincie Overijssel heeft de ontwerp-Omgevingsvisie en ontwerp-Omgevingsverordening Overijssel aangeboden om deze ter inzage te leggen voor een ieder. De Omgevingsvisie Overijssel schetst de visie op de ruimte in Overijssel, over hoe vorm en kleur gegeven kan worden aan die ruimte.

In de afgelopen periode hebben verschillende organisaties bijdragen geleverd, waaronder ook de gemeente Hellendoorn.

De ontwerp-Omgevingsvisie (NL.IMRO.9923.OmgevingsvisieOv01-on01) en de ontwerp-Omgevingsverordening inclusief Catalogus Gebiedskenmerken (NL.IMRO.9923.VerordeningOv01-on01) liggen ter inzage tot en met woensdag 17 november. In die periode kunnen zienswijzen ingediend worden.

Relevante eerdere besluiten:

Nvt

Doelstelling:

Beoordelen ruimtelijk beleid als opgesteld door de provincie.

Oplossing:

De Omgevingsvisie en Omgevingsverordening zijn van belang voor het ruimtelijk beleid van zowel de provincie als ook de gemeenten. De Omgevingsvisie omschrijft het beleid wat de provincie voor de komende jaren wil voeren. Gemeenten kunnen inspelen op dit beleid. Het provinciaal beleid wordt op onderdelen hard vertaald als voorwaarden naar gemeenten en andere partijen. Deze voorwaarden zijn opgenomen in de

Omgevingsverordening en zijn soms normstellend, meestal richtinggevend of inspirerend. Gemeenten moeten in principe handelen naar deze voorwaarden in de Omgevingsverordening. Op onderdelen is het mogelijk om hier van af te wijken. De voorwaarden die daar bij horen zijn ook opgenomen in de Omgevingsverordening.

De stukken zijn in enkelvoud aangeleverd om deze ter inzage te leggen. Ze zijn bedoeld om deze digitaal te raadplegen. Omgevingsvisie is te raadplegen via de link: <https://overijssel.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NL.IMRO.9923.OmgevingsvisieOv01-on01>. De Omgevingsverordening via de link: <https://overijssel.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NL.IMRO.9923.VerordeningOv01-on01>

De stukken zijn intern beoordeeld en er is aanleiding om een zienswijze in te dienen. Voor het gedeelte zienswijze wordt verwezen naar de bijgaande brief met kenmerk 16UIT09432.

De zienswijze richt zich op de onderwerpen:

- Met het concentratiebeleid wordt voor het onderdeel werken wel zeer nadrukkelijk gefocust op ontwikkeling in de netwerksteden. Dit staat nogal haaks op de nog niet afgeronde discussie met betrekking tot de werklocaties en gezamenlijke acquisitie. De discussie tot nu toe heeft veel meer als uitgangspunt dat:
 - De bedrijven zelf hun vestigingskeus bepalen en de bedrijven met bijvoorbeeld een grote ruimtevraag daarmee niet vanzelfsprekend op de zogenaamde toplocaties terecht komen;
 - De bovenlokale behoefte (ook > 2 ha) ook in andere gemeenten kan worden ingevuld. Dit is ook in lijn met de gezamenlijke Twentse acquisitie die is opgestart. De insteek van deze acquisitie is vooral dat bedrijven zich in Twente vestigen en niet specifiek op de locaties zoals genoemd in de omgevingsvisie.
- Ons oordeel is dat de discussie met betrekking tot de werklocaties en gezamenlijke acquisitie eerst afgerond moet zijn alvorens de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening vastgesteld kan worden door Provinciale Staten van Overijssel.
- Voor het buitengebied is er aandacht voor vrijkomende agrarische gebouwen. De provincie verwacht dat de gemeenten hierin keuzes per gebied maken voorafgaand aan wat de markt wil en kan. In onze beleving moet er ruimte blijven voor de individuele ondernemer om te kiezen.
- Voor wat betreft het aspect natuur vragen we meer ontwikkelruimte voor het gebied Paarse Poort.
- Voor het wegvervoer en dan met name de fiets en de auto dient de visie duidelijker aan te geven dat de weg tussen Wierden en Nijverdal uitgevoerd gaat worden in 2 keer 2 rijbanen. Voor het westelijke deel van de gemeente is dit ook de wens van de gemeente. Ook de fietssnelweg F35 dient verlengd te worden richting Zwolle. Daarom is een zoekgebied voorgesteld voor de auto en de fiets voor het gebied tussen spoorlijn en de zuidzijde van de N35.
- In de Omgevingsverordening is dezelfde stringente regelgeving opgenomen voor permanent bewoonde recreatiewoningen als in het huidige plan. Vanuit meerdere situaties zoeken we al langer naar oplossingen. De Omgevingsverordening biedt deze ruimte niet, terwijl het instrument Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving hier wel ruimte toe zou kunnen bieden.
- Bij de kaarten hebben we een aantal opmerkingen:
 - Hellendoorn Noord lijkt van de kaart geveegd, terwijl er een woonbestemming van kracht is.
 - Als ambitie bij ontwikkelingen zijn een aantal stads- en dorpsfronten ingetekend op plaatsen waar geen duidelijk onderscheid is tussen stad en land. Het front langs de Regge tussen de Grotestraat en de meest zuidelijke punt van de PC Stamstraat kan wel in stand blijven, maar houdt dan automatisch in bij uitvoering van het project Nijverdal aan de Regge zorggedragen moet worden voor instandhouding van de groene omgeving aan de rand van het dorp.
 - Voor gebieden in alle kernen geldt dat deze wel aangemerkt worden als stedelijke omgeving in de kaart met de ontwikkelingsperspectieven maar niet in de kaart met bestaand stedelijk gebied.
 - Voor gebieden voor verblijfsrecreatie zijn niet alle locaties aangegeven. Kennelijk is verouderd kaartmateriaal gebruikt.
 - We missen op de kaarten voor de bedrijfsterreinen de belangrijkste bedrijven in het buitengebied, zoals Klein Kromhof Daarlerveen, Poppink Daarle, Rendac en Raamsman Haarle. Voor deze gemeente zijn dit belangrijke bedrijven met een aanzienlijke werkgelegenheid.

Er zijn ook zaken die wel veranderd zijn, maar waar we ons in kunnen vinden. De belangrijkste zijn:

- Agro en Food. De reconstructiezonering is niet meer opgenomen in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening mede door het niet meer van kracht zijn van de Reconstructiewet. Het is niet meer gewenst om nieuwe agrarische bouwvlakken te realiseren. In geval van bedrijfsverplaatsing dienen agrarische bedrijven gebruik te maken van andere bestaande agrarische bedrijfslocaties.

Ons huidige bestemmingsplan buitengebied kent de wijzigingsbevoegdheid voor het toelaten van nieuwe agrarische bedrijven. Hiervan is sinds 2009 geen gebruik gemaakt. Zo gauw de Omgevingsvisie en

Omgevingsverordening van kracht zijn, is het wel nodig nader beleid te formuleren, waarmee we als gemeente uitspreken dat nieuwvestiging ongewenst is. In het verleden was het landbouwontwikkelingsgebied Daarlerveen het gebied met de meeste discussie over nieuwvestigingen. Door geen nieuwvestiging toe te laten vervalt de meerwaarde van de landbouwontwikkelingsgebieden.

De Omgevingsvisie biedt ruimte voor het vestigen van een intensieve veehouderij op elke bestaande agrarische locatie in de gemeente, daarmee ook in het huidige verwevingsgebied op plekken waar nu geen intensieve veehouderij aanwezig is en ook niet is toegestaan. Met een bestemmingsplanherziening (via de raad) zou dit straks wel kunnen op basis van het provinciale beleid. Er is niet direct aanleiding dat het bestemmingsplan **moeten** worden herzien.

Voor het vergroten van een agrarisch bouwvlak ontstaat er vanuit het provinciaal beleid meer ruimte, wanneer initiatiefnemer zorgdraagt voor een grote kwaliteit van zijn bedrijf en omgeving. Hiertoe wordt in de komende periode gewerkt aan een handreiking op te stellen door provincie, gemeenten en maatschappelijke organisaties. Er is geen aanleiding om op dit aspect een zienswijze in te dienen omdat uiteindelijk het bestemmingsplan het juridische kader blijft.

Onderstaand is in tabelvorm een vergelijking gemaakt tussen ons huidig bestemmingsplan, de Omgevingsvisie uit 2009 en de nu voorliggende Ontwerpomgevingsvisie 2016.

Aspect	Bestemmingsplan	Omgevingsvisie 2009	Omgevingsvisie 2016
Bouwblok	1,5 ha of om gebouwen, tot 3 ha in Landbouwontwikkelingsgebied (LOG)	Niet vastgelegd, bij uitbreiding naar meer dan 1,5 ha KGO ¹ van toepassing	Niet vastgelegd, bij uitbreiding compensatie in kwaliteit
Nieuwvestiging IV	In LOG minimaal 250 m tot "buren"	In LOG	Geen, tenzij sprake is van bedrijfsverplaatsing en winst voor omgeving.
Nieuwvestiging grondgebonden	Overall	Overall	Geen, tenzij sprake is van bedrijfsverplaatsing en winst voor omgeving
Hervestiging IV	LOG, locatie met IV	LOG, locatie met IV	Bestaande agrarische locatie
Hervestiging grondgebonden	Bestaande agrarische locatie	Bestaande agrarische locatie	Bestaande agrarische locatie
Uitbreiding bouwblok	Nu KGO (>1,5 ha), straks Handreiking Agro en Food	--	--
Megastal	Mogelijk binnen bouwblok vanaf 1,5 ha ²	--	--

¹ KGO is de afkorting van Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving, geïntroduceerd met de komst van de Omgevingsvisie in 2009. In geval van investeringen in de Groene Omgeving, het buitengebied, leidend tot aanpassing van het bestemmingsplan moet aanvrager zorgdragen voor een goede landschappelijke inpassing en tevens voorzien in compenserende investeringen die in verhouding staan tot de "aantasting" van de Groene Omgeving.

² Zie hiervoor het Alterra rapport uit 2015 <http://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/506178>. In het rapport is een analyse gedaan van de ontwikkeling van het aantal megastallen in Nederland. Milieudefensie wil inzicht in de ontwikkelingen van het aantal megastallen per provincie in de periode 2005 tot en met nu. Alterra heeft in 2007 het rapport Megastallen in Beeld gepubliceerd (Gies, et al., 2007). Daarin zijn toen grenzen gekozen wat we onder 'mega' verstaan. De keuze was arbitrair, al is het wel duidelijk dat het gaat om stallen die een heel stuk groter zijn dan gangbaar en dat bij deze aantallen dieren de agrarische bouwblokken van 1 tot 1,5 ha maximaal benut worden. Voor varkens betreft het > 7.500 vleesvarkens en > 1.200 zeugen. Voor kippen is de grens > 120.000 leghennen en > 220.000 vleeskuikens en voor runderen; > 250 melkkoeien en > 2.500 vleeskalveren. Nu hebben we voor deze analyse ook de diercategorie melkgeiten er aan toegevoegd. Het gaat dan om 1.500 geiten. Bij megastallen gaan we uit van grote aantallen dieren op 1 locatie, al of niet van 1 ondernemer. Bij megabedrijven gaat het om het aantal dieren van 1 bedrijf. Deze kunnen dan de dieren over meerdere locaties gehuisvest hebben, die allemaal beperkt van omvang zijn, dat er geen sprake is van megastallen.

Ter illustratie: In de gemeente Dinkelland speelt de situatie van een nieuwvestiging in het landbouwontwikkelingsgebied tussen Weerselo en Saasveld³. Een dergelijk verzoek speelt hier op dit moment niet. Een megastal kan wel gerealiseerd worden binnen de regels van het bestemmingsplan en ook de gemeente Hellendoorn heeft een aantal bedrijven groter dan 250 melkkoeien, een aantal bedrijven met meer dan 2.500 vleesvarkens en één bedrijf van ongeveer 1.200 zeugen. Deze bedrijven worden volgens de definitie van Alterra aangemerkt als megastal.

In het voorjaar 2016 zal een themabijeenkomst belegd worden, waarbij de datum afhankelijk is van het beschikbaar komen van de Handreiking Agro en Food. In die themabijeenkomst zal centraal staan of er voor de gemeente Hellendoorn nader beleid opgesteld moet worden om te gaan met de ontwikkelingen in de agrarische sector in onze gemeente.

- Voor wat betreft woningbouwmogelijkheden zijn woningbouwafspraken gemaakt tussen provincie en gemeenten. Elke gemeente heeft hiervoor getekend. Indien deze gemeente (of een andere gemeente) zou kiezen om niet verder te gaan met de woningbouwafspraken dan vervalt de betreffende gemeente in de voorwaarden van de Omgevingsverordening. Voor woningbouw geldt dat elke twee jaar een behoefteonderzoek vereist wordt. Het onderzoek dient voorgelegd te worden aan de gemeenteraad. Dan mag 80% van de behoefte vertaald worden naar harde plancapaciteit. Is er meer dan 80% (maar minder dan 100%) dan dient eerst geschrapt te worden voordat een nieuw gebied in procedure gebracht mag worden. Deze onderzoeksplicht geldt niet bij ondertekenen van de woonafspraken tussen gemeenten en provincie.

Effecten:

Verduidelijking van het provinciale beleid. De beleidsruimte kan gebruikt worden door de gemeente en door initiatiefnemers. In vergelijking met andere provincies biedt de provincie Overijssel royaal ruimte voor nieuwe ontwikkelingen.

Planning:

Nadat de periode van terinzagelegging is afgelopen stellen GS van Overijssel een Nota van Reactie op en bieden aan Provinciale Staten de Omgevingsvisie en -Omgevingsverordening aan om vast te stellen in het voorjaar van 2017.

Financiële consequenties:

Nvt

Personele consequenties:

Nvt

Juridische consequenties:

De Omgevingsvisie is een beleidsstuk van de provincie en de Omgevingsverordening is een provinciale verordening. Zienswijzen kunnen nu ingediend worden. Er is geen mogelijkheid om in bezwaar en/of beroep hier tegen te reclameren.

Informatisering / Automatisering:

Daar waar de Omgevingsvisie eerder als boekwerk met bijlagen beschikbaar was, is deze nu digitaal beschikbaar. Dit vraagt aanpassing van het werken met de Omgevingsvisie. Aspecten zijn korter toegelicht en op onderdelen moet er op meerdere plaatsen gekeken worden via zogenaamde links. Dit vraagt een andere manier van werken.

Burger- en overheidsparticipatie:

Nvt

³ Het verzoek speelt al vanaf 2008. Aanvankelijk is positief ingestoken door de gemeente, op een later moment is het verzoek afgewezen. Maatschap Munsterhuis heeft een verzoek tot herziening van het bestemmingsplan ingediend ten behoeve van het stichten van een intensieve veehouderij (varkensbedrijf met 2.880 vleesvarkens) in het landbouwontwikkelingsgebied Hondeveldsweg. De gemeenteraad heeft op 2 juli 2013 besloten om het verzoek tot herziening van het bestemmingsplan af te wijzen. Hiertegen is door maatschap Munsterhuis een bezwaarschrift ingediend, welke ter advisering is voorgelegd aan de commissie bezwaarschriften. Kort samengevat adviseert de commissie bezwaarschriften om de bezwaren gegrond te verklaren en het primaire besluit van 2 juli 2013 te herroepen. De gemeenteraad wordt voorgesteld om het advies van de commissie bezwaarschriften over te nemen. De gemeenteraad heeft op 27 januari 2015 ingestemd met het herroepen van het besluit van 2 juli 2013. Vervolgens wilde het college meewerken aan het verzoek. De raad heeft echter een andere mening. Het vervolg is nog niet duidelijk.

Communicatie:

Deze nota en de zienswijze worden ter kennisname voorgelegd aan de raadscommissie Grondgebiedzaken.

Overige consequenties:

Nvt